

✧ Texty na tento týden - Deuteronomium 1–3

✧ Základní verš

„... všichni jedli týž duchovní pokrm a pili týž duchovní nápoj; pili totiž z duchovní skály, která je doprovázela, a tou skálou byl Kristus.“ (1K 10:3.4)

„Toto jsou slova, která mluvil Mojžíš“ (Dt 1,1). Právě touto větou začíná kniha Deuteronomium. A přestože Mojžíš a jeho život dominují celé knize od úvodních slov až po jeho smrt v moábské zemi (Dt 34,5), Deuteronomium (stejně jako celá Bible) je ve skutečnosti velkým svědectvím o našem Pánu Ježíši. Protože on je náš Stvořitel (Gn 1–2; J 1,1–3), Udržovatel (Ko 1,15–17; Žd 1,3) a Vykupitel (Iz 41,14; Tt 2,14). A v širším smyslu těchto slov Deuteronomium ukazuje, jak Hospodin tvořil, udržoval a vykupoval svůj lid v tomto důležitém období dějin spasení.

Ve chvíli, kdy měli Izraelci konečně vstoupit do Kanaánu, zaměřuje Mojžíš jejich pozornost na minulost. Snaží se jim připomenout zásadní události, které jako národ s Bohem prožili. Chce, aby si uvědomili, co vše pro ně dosud Bůh udělal. Toto téma se opakuje v celém Písmu: pamatuj, co pro tebe Hospodin učinil v minulosti.

Toto upozornění by mělo být důležité i pro nás. I my totiž dnes stojíme téměř na hranicích zaslíbené země: „Když jsem uvažovala o naší minulosti a sledovala každý krok až po naši dnešní situaci ... když vidím, co Bůh vykonal, jsem naplněna úžasem a důvěrou v Krista jako našeho Vůdce. V budoucnu se nemusíme ničeho obávat, jedině pokud bychom zapomněli na cestu, po které nás Pán vedl, a na to, jak nás v minulosti učil.“ (LS 196)

✧ Osnova lekce:

V této lekci nahlédneme do prvních tří kapitol knihy Deuteronomium. Na prahu „zaslíbené země“ obrací Mojžíš pozornost svého lidu do minulosti – připomíná jim některé události, které prožili za posledních 40 let s Bohem a ze kterých si mohou vzít důležité poučení i pro svůj současný a budoucí život.

1. Úvod

• Ex 32:29–32: Úvod – Mojžíšův vztah k Bohu a jeho lidu (neděle)

2. Čtyři pohledy do minulosti

• Dt 1:1–7: 40 let putování pouští (pondělí)

• Dt 1:8–11: Zaslíbené požehnání (úterý)

• Dt 1:26–35: Vzpouza na poušti (středa)

• Dt 2:33.34: Boje proti nepřátelům (čtvrtek)

NE 3. října – MOJŽÍŠ – JEHO VZTAH K BOHU A IZRAELCŮM

Ex 32:29-32 „²⁹Potom Mojžíš řekl: „Ujměte se dnes svého úřadu pro Hospodina každý, kdo povstal proti svému synovi či bratru, aby vám dnes dal požehnání.“ ³⁰Nazůří pak Mojžíš řekl lidu: „Dopustili jste se velikého hříchu; avšak nyní vystoupím k Hospodinu, snad jej za váš hřích usmírím.“ ³¹Mojžíš se tedy vrátil k Hospodinu a řekl: „Ach, tento lid se dopustil velikého hříchu, udělali si zlatého boha. ³²Můžeš jim ten hřích ještě odpustit? Ne-li, vymaž mě ze své knihy, kterou píšeš!““

Ex 2:2 „Žena otěhotněla a porodila syna. Když viděla, jak je půvabný, ukryvala ho po tři měsíce.“

1Pt 2:24 „On, na svém těle vzal naše hříchy na kříž, abychom zemřeli hříchům a byli živi spravedlností.“

Žd 7:25 „Proto přináší dokonalé spasení těm, kdo skrze něho přistupují k Bohu; je stále živ a přimlouvá se za ně.“

PO 4. října – NAPLNĚNÉ PROROCTVÍ

Dt 1:1-7 „*Toto jsou slova, která mluvil Mojžíš k celému Izraeli v Zajordání, ve stepní pustině naproti Súfu mezi Páranem, Tófelem, Lábanem, Chaserótem a Dí-zahabem. Cesta od Chorébu směrem k pohoří Seíru do Kádeš-barneje trvá jedenáct dní. Ve čtyřicátém roce, prvního dne jedenáctého měsíce, sdělil Mojžíš synům Izraele vše, co mu pro ně Hospodin přikázal, když porazil emorejského krále Síchona, jenž sídlil v Chešbónu, a básanského krále Óga, jenž sídlil v Aštarótu a v Edreí. V Zajordání v moábské zemi začal Mojžíš vysvětlovat tento zákon: Hospodin, náš Bůh, k nám promluvil na Chorébu: „Dosti dlouho jste již pobýli na této hoře. Obráťte se a táhněte dál, vstupte na pohoří Emorejců a ke všem jejich sousedům na pustině, v pohoří i v Přímorské nížině, v Negebu a na mořském pobřeží, jděte do kenaanské země a na Libanón až k velké řece, řece Eufratu.“*

Nu 14:34 „Podle počtu dnů, v nichž jste dělali průzkum země, poneseťte své viny. Za každý den jeden rok, za čtyřicet dnů čtyřicet let. Tak pocítíte mou nevoli.“

Da 9:24-27 „*Sto sedmdesát týdnů let je stanoveno tvému lidu a tvému svatému městu, než bude skoncováno s nevěrností, než budou zapečetěny hříchy, než dojde k zproštění viny, k uvedení věčné spravedlnosti, k zapečetění vidění a proroctví, k pomazání svatyně svatých. Věz a pochop! Od vyjití slova o navrácení a vybudování Jeruzaléma až k pomazanému vévodovi uplyne sedm týdnů. Za šedesát dva týdny bude opět vybudováno prostranství a příkop. Ale budou to svízelné doby. Po uplynutí šedesáti dvou týdnů bude pomazaný zahlazen a nebude již. Město a svatyni uvrhne do zkázy lid vévody, který přijde. Sám skončí v povodni, ale až do konce bude válka. Je rozhodnuto o pustošení. Vnutí svou smlouvu mnohým v jednom týdnu a v polovině toho týdne zastaví obětní hod i obětí přídavnou. Hle, pustošitel na křídlech ohyzně modly, než se naplní čas a na pustošitele bude vylito rozhodnutí.“*

Da 7:25 „*Bude mluvit proti Nejvyššímu a bude hubit svaté Nejvyššího. Bude se snažit změnit doby a zákon. Svatí budou vydáni do jeho rukou až do času a časů a poloviny času.“*

Zj 12:6-14 „*Žena pak uprchla na poušť, kde jí Bůh připravil útočiště, aby tam o ni bylo postaráno po tisíc dvě stě šedesát dní. ... Ale té ženě byla dána dvě mocná orlí křídla, aby mohla uletět na poušť do svého útočiště, kde ukryta před hadem byla zachována při životě rok a dva roky a polovinu roku.“*

Zj 13:5 „*A bylo jí dáno, aby mluvila pyšně a rouhavě a měla moc po čtyřicet dva měsíce.“*

Da 8:14 „*Řekl mi: „Až po dvou tisících a třech stech večerech a jitrech dojde svatyně spravedlnosti.““*

ÚT 5. října – TISÍCKRÁT VÍCE

Dt 1:9-11 „*V oné době jsem vám řekl: „Nemohu vás sám unést. Hospodin, váš Bůh, vás rozmnožil; je vás dnes takové množství jako hvězd na nebi. Necht' vás Hospodin, Bůh vašich otců, rozhojní ještě tisíckrát, necht' vám žehná, jak vám přislíbil.““*

Dt 1:8 „*Hled', předal jsem vám zemi. Jděte obsadit zemi, o níž Hospodin přísahal vašim otcům Abrahamovi, Izákovi a Jákobovi, že ji dá jim a jejich potomstvu.“*

Dt 1:12-17 „*Jak bych mohl sám unést vaše těžkosti, břemena a spory! Přiveďte ze svých kmenů moudré, rozumné a zkušené muže a já je učiním vašimi náčelníky. Odpověděli jste mi: „Ta věc, kterou navrhuješ učinit, je dobrá.“ Vzal jsem tedy představitelů vašich kmenů, moudré a zkušené muže, a ustanovil jsem je za vaše náčelníky, za velitele nad tisíci, nad sty, padesáti a deseti a za správce vašich kmenů. V oné době jsem také přikázal vašim soudcům: „Vyslechněte své bratry a sudte každého v rozepři s jeho bratrem i s bezdomovcem spravedlivě. Při soudu nebudte straničtí, vyslechněte jak malého, tak velkého a nikoho se nelekejte; soud je věc Boží. Záležitost, která bude pro vás obtížná, předložte mně a já ji vyslechnu.““*

Dt 31:32 „*Nato Mojžíš vyhlásil před celým shromážděním Izraele slova této písně až do konce.“*

Mt 16:18 „*A já ti pravím, že ty jsi Petr; a na této skále zbuduji svou církev a brány pekla ji nepřemohou.“*

ST 6. října – KÁDEŠ-BARNEJ

Dt 1:26-35 „²⁶Ale vy jste nechtěli táhnout a vzpírali jste se rozkazu Hospodina, svého Boha. ²⁷Žehrali jste na něj ve svých stanech a říkali: „Hospodin nás vyvedl z egyptské země z nenávisti, aby nás vydal do rukou Emorejců, a tak nás vyhladil.“ (...) ²⁹Tu jsem vám řekl: „Nemějte strach a nebojte se jich. ³⁰Hospodin, váš Bůh, který jde před vámi, bude bojovat za vás, jak to před vašima očima učinil s vámi v Egyptě...“ (...) ³⁴Když Hospodin vyslechl vaše slova, rozlítel se a přísahal: ³⁵„Věru nikdo z mužů tohoto zlého pokolení nespátí tu dobrou zemi, kterou jsem přísahal dát jejich otcům.““

Nu 14:13-18 „¹³Mojžíš však řekl Hospodinu: „Uslyší o tom Egyptané, neboť z jejich středu jsi vyvedl tento lid svou mocí, ¹⁴a budou o tom vykládat obyvatelům této země. (...) ¹⁵Když tento lid do jednoho usmrtíš, pronárody, které slyšely o tobě zprávu, řeknou: ¹⁶„Protože Hospodin nebyl s to uvést tento lid do země, kterou přísazně zaslíbil, pobíl je na poušti.“ ¹⁷Nuže, nechť se prosím vyvýší tvá moc, Panovníku, jak jsi prohlásil. Řekl jsi: ¹⁸„Hospodin je shovívavý a nesmírně milosrdný, odpouští vinu a přestupek, ale viníka nenechá bez trestu, vinu otců stíhá na synech do třetího i čtvrtého pokolení.““

Dt 1:20-25.36-46 „²⁰Tu jsem vám řekl: „Přišli jste až k Emorejskému pohoří, které nám dává Hospodin, náš Bůh. ²¹Hleď, Hospodin, tvůj Bůh, předal tu zemi tobě. Vytáhni a obsaď ji, jak ti poručil Hospodin, Bůh tvých otců. Neboj se a neděs.“ ²²Ale vy všichni jste ke mně přistoupili s návrhem: „Pošleme před sebou muže, aby nám obhlédli zemi a podali nám zprávu o cestě, kterou máme táhnout, i o městech, do nichž máme vstoupit.“ ²³Pokládal jsem to za dobré, proto jsem z vás vybral dvanáct mužů, po jednom z každého kmene. ²⁴Ti se vypravili na výzvědy, vystoupili na pohoří a přišli až do úvalu Eškólu. ²⁵Vzali s sebou z plodů té země, přinesli k nám dolů a podali nám zprávu: „Země, kterou nám dává Hospodin, náš Bůh, je dobrá.“ ... ³⁶Jenom Káleb, syn Jefunův, ten jí spatřil, jemu a jeho synům dám zemi, na níž stanula jeho noha, protože se cele oddal Hospodinu.“ ³⁷Kvůli vám se Hospodin rozhněval i na mne. Řekl: „Ani ty tam nevejdeš. ³⁸Jozue, syn Núnův, který ti je k službě, ten tam vejde. Posilní ho, neboť on rozdělí Izraeli zemi v dědictví. ³⁹Dám ji vašim dětem, o nichž jste říkali, že se stanou kořistí nepřátel; vaši synové, kteří dnes ještě nerozeznávají dobro od zla, ti tam vejdou. Jim ji dám a oni ji obsadí. ⁴⁰Ale vy se obraťte a táhněte do pouště cestou k Rákosovému moři.“ ⁴¹Tu jste mi odpověděli: „Zhrěšili jsme proti Hospodinu. Chceme táhnout a bojovat tak, jak nám přikázal Hospodin, náš Bůh.“ Pak se každý z vás opásal svou válečnou zbrojí a chystali jste se lehkovážně vystoupit na pohoří. ⁴²Hospodin mi však řekl: „Vyříd' jim: Netáhněte a nebojujte, neboť já mezi vámi nebudu, a budete od svých nepřátel poraženi.“ ⁴³Mluvil jsem k vám, ale vy jste neposlechli, vzepřeli jste se Hospodinovu rozkazu a opovážlivě jste vystoupili na pohoří. ⁴⁴Emorejci, sídlící na tom pohoří, vyrazili proti vám, hnali se za vámi jako vosy a rozprášili vás po Seiru až do Chormy. ⁴⁵Tu jste se vrátili a plakali před Hospodinem, ale Hospodin váš hlas nevyslyšel, nepopřál vám sluchu. ⁴⁶Proto jste museli po mnoho dní zůstat v Kádeši; zůstali jste tam téměř rok.“

Nu 14:11.12.19.20 „¹¹Hospodin řekl Mojžíšovi: „Jak dlouho mě bude tento lid znevažovat? Jak dlouho mi nebude věřit přes všechna znamení, která jsem uprostřed něho konal? ¹²Budu ho bít morem a vydědím jej, a z tebe učiním větší a zdatnější národ, než je on.“ ... ¹⁹Promiň prosím tomuto lidu vinu podle svého velikého milosrdenství, jako jsi mu ji odpouštěl od Egypta až sem.“ ²⁰Hospodin odpověděl: „Na tvou přimluvu promíjím.“

Ef 3:10 „Bůh chce, aby nebeským vládám a mocnostem bylo nyní skrze církve dáno poznat jeho mnohotvarou moudrost.“

ČT 7. října – BOJE PROTI NEPŘÁTELŮM

Dt 2:33.34 „³³A Hospodin, náš Bůh, nám ho vydal. Porazili jsme ho i jeho syny a všechny jeho lid. ³⁴V oné době jsme dobyli všechna jeho města, vyhubili jsme každé jeho město jako klaté, muže, ženy i děti; nenechali jsme nikoho vyvázat.“

Gn 15:13-16 „¹³Tu Hospodin Abramovi řekl: „Věz naprosto jistě, že tvoji potomci budou žít jako hosté v zemi, která nebude jejich; budou tam otročit a budou tam pokořováni po čtyři sta let. ¹⁴Avšak proti pronárodu, jemuž budou otročit, povedu při. Potom odejdou s velkým jměním. ¹⁵Ty vejdeš ke svým otcům v pokoji, budeš pohřben v utěšeném stáří. ¹⁶Sem se vrátí teprve čtvrté pokolení, neboť dosud není dovršena míra Emorejcovy nepravosti.““

Gn 15:1-12 „¹Po těchto událostech se stalo k Abramovi ve vidění slovo Hospodinovo: „Nic se neboj, Abrame, já jsem tvůj štít, tvá přehojná odměna.“

²Abram však řekl: „Panovníku Hospodine, co mi chceš dát? Jsem stále bezdětný. Nárok na můj dům bude mít damašský Eliezer.“ ³Abram dále řekl: „Ach, nedopřáls mi potomka. To má být můj dědicem správce mého domu?“ ⁴Hospodin však prohlásil: „Ten tvým dědicem nebude. Tvým dědicem bude ten, který vzejde z tvého lůna.“ ⁵Vyvedl ho ven a pravil: „Pohleď na nebe a sečti hvězdy, dokážeš-li je spočítat.“ A dodal: „Tak tomu bude s tvým potomstvem.“ ⁶Abram Hospodinovi uvěřil a on mu to připočetl jako spravedlnost. ⁷A řekl mu: „Já jsem Hospodin, já jsem tě vyvedl z Kaldejského Uru, abych ti dal do vlastnictví tuto zemi.“

⁸Abram odvětil: „Panovníku Hospodine, podle čeho poznám, že ji obdržím?“

⁹I řekl mu: „Vezmi pro mne tříletou krávu a tříletého koza a tříletého berana, hrdličku a holoubě.“

¹⁰Vzal tedy pro něho to všechno, rozpůlil a dal vždy jednu půlku proti druhé; ptáky však nepůlil.

¹¹Tu se na ta mrtvá těla slétili dravci a Abram je odháněl.

¹²Když se slunce chýlilo k západu, padly na Abrama mráčky. A hle, padl na něho přístřach a veliká temnota.“

Dt 2:11.20 „¹¹Ti byli stejně jako Anákovci pokládáni za Refájce, Moábci je však nazývali Emejci. ... ²⁰Také ona byla pokládána za zemi Refájců; předtím v ní sídlili Refájci, Amónovci je však nazývali Zamzumci.“

Dt 3:13 „Zbytek Gileádu s celým Bášanem, královstvím Ógovým, jsem dal polovině kmene Manasesova, celý kraj Argób; celý Bášan se nazývá zemí Refájců.“

Dt 20:10.11 „¹⁰Když přitáhneš k městu, abys proti němu bojoval, nabídněš mu mír. ¹¹Jestliže ti odpoví mírem a otevře ti brány, tu všechn lid, který je v něm, podrobíš nuceným pracím a budou ti sloužit.“

2Tm 3:16 „Veškeré Písmo pochází z Božího Ducha a je dobré k učení, k usvědčování, k nápravě, k výchově ve spravedlnosti.“

PAŘ 8. října – PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

Následující ukázka je příkladem, jak se teologové snaží odpovědět na komplikované otázky související s tím, jak Izraelci zacházeli s některými z kanaánských národů.

„Jako Stvořitel všech věcí a všech lidských bytostí a jako svrchovaný vládce nade vším, může Bůh dělat cokoli, co uzná za vhodné, a jeho jednání bude správné. (...)“

Boží jednání pro nás zůstává tajemstvím. Jelikož Boha nikdy úplně nepochopíme, můžeme se od podobných otázek osvobodit. Iz 55,8,9 nabízí určitou útěchu. (...)

Bible popisuje obyvatele Kanaánu jako mimořádně hříšné a jejich zničení představuje Boží soud nad jejich hříchy. Zničení Kenaanců nebylo poprvé ani naposledy, co Bůh něco podobného udělal. Mezi osudem Kenaanců a osudem lidí (kromě rodiny Noema) během potopy popsané v Gn 6–9 existuje celá škála rozdílů. (...)

Bůh nikdy neplánoval, že Izraelci budou provádět taktiku herem (úplného zničení) jako všeobecný přístup k cizincům. Dt 7,1 jasně označuje a přesně vymezuje, kterých skupin lidí se týká ničící kletba. Izraelci takto neměli postupovat proti Emorejčům, Edómcům, Egypťanům ani proti nikomu jinému (viz také Dt 20,10–18). (...)

Kananejce postihl osud, kterému budou nakonec vystaveni všichni hříšníci – Božímu soudu. (...) Boží zničení Kenaanců bylo v dějinách spásy nezbytným krokem. (...)

Ačkoli Kenaanci jako celek byli předmětem Božího soudu, minimálně čtyřicet let předem dostali varování (viz vyznání Rachaby v Joz 2,8–11).“ (Block, Daniel I., The NIV Application Commentary: Deuteronomy. Grand Rapids, Mich.: Zondervan 2012, s. 98.99)

Otázky k rozhovoru

1. Uvažujte o našem chápání období tisíciletí, během kterého budeme mít mimo jiné tisíc let na to, abychom dostali odpovědi na naše otázky. Jak nám toto pochopení může pomoci naučit se důvěřovat Bohu i přes komplikované otázky, které nyní máme?

2. Které z vašich minulých zkušeností s Božím vedením vás naučily důvěřovat mu i v budoucnu? Proč je důležité nezapomínat, jak Bůh jednal v našich životech?

3. Uvažujte společně nad poslední otázkou v části na neděli – o Mojžíšově ochotě obětovat vlastní život pro záchranu celého národa. Je takovýto postoj správný? Stojí něco za to, abychom obětovali vlastní život, zvláště když si uvědomíme, jak velkou cenu stálo naše vykoupení?

Praktický závěr

Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?

Podněty k modlitbám

Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.

Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?

Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.

